

Звичайно, бували. Звісно. Я облич ніколи не забуваю.

Підходьте сюди, дайте руку потисну! Що вам скажу: я вас упізнав ще до того, як устиг добре роздивитися обличчя. По ході впізнав. Кращого дня, щоб повернутися в Касл-Рок, навіть уявити важко. Ні, ну просто подивіться, чи ж не чудо чудесне? Скоро почнеться сезон полювання, різні дурбелики в лісі гахкатимуть по всьому, що рухається, і не носитимуть сигнального жовтогарячого, а потім буде і сніг з дощем, але то вже пізніше. Зараз лише жовтень, а в Року ми дозволяємо жовтню залишатися рівно стільки, скільки йому хочеться.

От що не кажіть, а мені то найкраща пора року. Весни тут гарні, але мені жовтень більше до душі, ніж травень. Західний Мейн — це та частина штату, яку здебільшого забувають одразу як закінчується літо, коли всі ті люди з їхніми котеджами на озері та на В'ю повертають у свій Нью-Йорк чи Массачусетс. Тутешні щороку спостерігають, як ті приїжджають і їдуть геть: день добрий, день добрий, день добрий — щасливо, щасливо, щасливо. Гарно, коли вони приїжджають, бо привозять у місто гроші, але й добре, коли їдуть, бо з грошима привозять також і різні обтяження.

От про обтяження здебільшого я й хочу поговорити — посидите зі мною хвилику? Отут, на сходах естради, було б непогано. Сонечко гарно гріє, і звідси, прямо з середини

нашої міської толоки, видно майже весь центр. Лиш на скалки вважайте. Відшліфувати треба ті сходи, і помалювати здалося б. То робота Г'ю Пріста, але Г'ю за неї ще не взявся. Він п'є, знаєте. Це не велика таємниця. Таємниці в Касл-Року є, і їх бережуть, але вберегти всі тяжко, а більшість із нас знають, що Г'ю Пріст і щира праця вже давно у приязнь не заходили.

А це що?

А! Це! От ви мені скажіть — чи ж не шедевр? Ті листівки по всьому місту! Здається, Ванда Гемпгілл (її чоловік Дон — власник «Маркету Гемпгіллів») більшість сама поклейла. Ану зніміть зі стовпа та дайте мені. Та ви не соромтеся — як на те пішло, ні в кого немає якогось особливого права чіпляти листівки на естраді міської толоки.

Шляк би мене трафив! Ну ви лиш *подивіться*, не? «КОСТІ Й ДИЯВОЛ» написано вгорі. Буквами червоними, з них дим в'ється, ніби привезли спеціальною доставкою з самого Тофету¹! Ха! Певно, той, хто не в курсі, що це за сонне містечко, може подумати, що ми вже зовсім сходимо на пси. Але ж самі знаєте, як іноді в таких містечках може кадило роздуватися. А цього разу преподобний Віллі такого точно попустити не може. Тут навіть питань нема. Коли в маленьких містечках більше ніж одна парафія... ну, думаю, вам не треба розповідати, як то буває. Вони ніби як і ладнають між собою — ну, кажу ж, ніби як, — але не *тішаються* по-справжньому одна одною. Якийсь час усе тихо-мирно, а тоді починається гризня.

І гризня цього разу чимала, та й кривди багато з неї. Католики, розумієте, планують якесь дійство, що вони називають «Нічкою казино» у залі «Лицарів Колумба»², на

¹ *Tophet* — місцевість на півдні Єрусалима, у долині Гінном, де приносили в жертву дітей для бога Молоха.

² *Knights of Columbus* — найбільша у світі братська католицька організація, заснована 1882 року.

іншому боці міста. Останнього четверга місяця, наскільки я розумію, має вона відбутися, а зібрані гроші підуть на ремонт даху церкви. Церкви Богоматері Тихих Вод — мабуть, проминали її дорогою до міста, якщо їхали по Касл-В'ю. Чепурна маленька церковця, не?

«Нічку казино» придумав отець Брігтем, але ідею швидко підхопили й понеслися з нею «Доньки Ізабелли»¹. Бетсі Віг'ю, якщо конкретніше. Думаю, їй до вподоби виряджались у свою найтіснішу чорну сукню й грати в блекджек чи крутити рулетку, приказуючи: «Робіть ставки, пані та панове, прошу, робіть ваші ставки». О, та думаю, їм усім таке трохи до смаку. Там усі ставки на рівні п'яти-десяти центів, усе невинно, але все одно їм це здається чимсь крапельку гріховненьким.

А от для преподобного Віллі це зовсім не невинні забавки, і зовсім не крапельку гріховненькі вони, на думку його та його парафії. Насправді звать його преподобний Вільям Роуз, і він ніколи особливо не любив отця Брігтема, який і сам того не надто жалує. (До речі, саме отець Брігтем почав обзивати преподобного Роуза «Пароплавчиком Віллі»², і преподобний Роуз про це знає.)

Між тими двома панотцями вже давно блискавиці проскакували, але ця ситуація з «Нічкою казино» — штука серйозніша. Думаю, тут уже справжня лісова пожежа. Як Віллі зачув, що католики збираються цілий вечір грати на гроші в залі «Лицарів Колумба», то ледь стелю своєю маленькою гостроверхою довбешкою не пробив. Він із власної кишені заплатив за ті листівки «КОСТІ Й ДИЯВОЛ», а Ванда Гемпгілл зі своїми подругами з гуртка шиття всюди їх порозклеювали. Відтоді єдине місце, де католики

¹ *Daughters of Isabella* — духовна, соціальна й благодійна організація, заснована 1897 року як жіноча гілка «Лицарів Колумба».

² *Steamboat Willie* (1928) — перший мультфільм, створений Волтом Діснеєм, у якому був персонаж Мікі-Маус.

спілкуються з баптистами, — це рубрика «Листи» в нашій маленькій щотижневій газеті, де вони січуться й рубаються, розповідають одне одному, як ті чи ті підуть у пекло.

Гляньте-но сюди, побачите, про що я. Ото Нен Робертс, щойно вийшла з банку. Вона власниця «Закусочної Нен» і, я так собі думаю, мабуть, найбагатша людина в місті тепер, відколи старий Батя Меррілл відправився на величезний блошиний ринок у небі. Вона також баптистка, ще від царя Гороха. А з іншого боку йде кремезний Ел Джендрон. Він настільки католик, що на його тлі сам Папа здається кошерним, а його найкращий друг — ірландець Джонні Брігем. Дивіться, дивіться уважно! Бачите, як носи позадирали? Ха! Ото картина, не? Головою закладаюся, там температура градусів на двадцять впала, коли вони одне повз одного проходили. Як казала моя мама, людям живеться веселіше, ніж будь-кому, крім хіба що коней, хоч і тим забавлятися — зась.

Тепер дивіться туди. Бачите, патрульна машина шерифа коло відеокрамниці? Усередині Джон Лапойнт. Він би мав слідкувати за «гонщиками» — у центрі в нас зона повільного руху, особливо коли починається школа, — але якщо прикрити очі від сонця й примружитися, побачите, що *насправді* він роздивляється фотографію, яку дістав з гаманця. Мені звідси не видно, але я знаю, що там у нього, так само добре, як дівоче прізвище матері. Цю фотографію Джона з Саллі Реткліфф на Фрайбурзькому ярмарку штату десь рік тому зробив Енді Клаттербак. На ній Джон обнімає дівчину однією рукою, а та тримає м'якого ведмедика, якого він їй виграв у тирі, і вони обоє там такі щасливі, що ледь не лускають. Але це було тоді, а тепер є тепер, як то кажуть. Зараз Саллі заручена з Лестером Преттом, учителем фізкультури в старшій школі. Він баптист до шпіку кісток. Як і вона. Джон досі не відійшов від шоку їхнього розриву. Бачите, як зітхає? У чорнезну тугу загнав

себе чоловік. Лише людина, у якої кохання ще не вмерло (або їй так здається), може так глибоко зітхати.

Проблеми та обтяження здебільша з одного тіста ліпле-ні, помічали? З речей приземлених. От наведу вам випадок. Бачите, чоловік піднімається сходишками будівлі суду? Ні, не той, що в костюмі, то Ден Кітон, наш голова ради виборних. Я про темношкірого в робочій уніформі. Це Едді Ворбертон, прибиральник нічної зміни у будівлі муніципалітету. Ви поспостерігайте за ним пару секунд, подивіться, що він робить. Обана! Бачите, як він зупинився на верхній сходинці й дивиться на вулицю? Не лише головою, а ще й руками-ногами закладаюся, що він дивиться на СТО «Суноко». Нею володіє й керує Сонні Джекетт, і між ними обома вже давно зазлість, відколи Едді завіз туди машину, щоб перевірили міст.

Я непогано ту машину пам'ятаю. То була «хонда сівік», нічого особливого, але особливою вона була для Едді, бо це була його перша і єдина нова машина за все життя. А Сонні не просто погано попрацював, а ще й злупив за те сім шкур. Принаймні таку історію оповідає *Едді*. Ворбертон просто кольором шкіри прикривається, щоб зрізати собі рахунок за ремонт, — таку історію оповідає вже *Сонні*. Ну ви ж знаєте, як то буває, шо, не?

Так от, Сонні Джекетт потягнув Едді Ворбертона в суд, де було трохи крикняви, спочатку в залі, потім у коридорі. Едді заявив, що Сонні обізвав його тупим негритосом, а Сонні сказав: «Ну, негритосом я його не називав, але все решта, в принципі, правда». Врешті-решт обоє лишилися незадоволеними. Суддя змусив Едді відслинити п'ятдесят баксів, на що той сказав, що це на п'ятдесят баксів забагато, а Сонні — що того й близько недостатньо. А тоді не встиг ніхто й оговтатися, як у новенькому авто Едді виникла електропожежа, і скінчилося все тим, що «сівік» відправився на звалище біля міської дороги № 5, тож тепер

Едді їздить на «олдсмоби́лі» 89-го року, в якого протікає мастило. Едді досі не покинув думку, що Сонні Джекетт знає про ту електропожежу набагато більше, ніж говорить.

Не, ну дійсно, людям живеться веселіше, ніж будь-кому, крім хіба що коней, хоч і тим забавлятися — зась. Трохи забагато історій як на один гарячий деньок, правда?

Просто отаке воно, життя в містечку — Пейтон-Плейс¹ це, чи Гроверз-Корнерз, чи Касл-Рок, тут люди просто їдять собі пироги, п'ють каву й говорять одне про одного, прикриваючи роти. Осьде Слупі Додд, сам-самісінький, бо інші діти сміються з того, що малий заїкається. Отам-о Міртл Кітон, і якщо вона здається трохи самотньою та спантеличеною, так ніби не впевнена, де вона і що вона, то все тому, що її чоловік (хлоп, який піднімався в суд позаду Едді) ніби сам не свій останні пів року чи десь так. Бачите, які в неї очі підпухлі? Думаю, плакала, або погано спить, або й те, і те, а ви що скажете?

А отам іде Ленор Поттер, вбрана як нова копійка. Прямує до «Вестерн Авто», звісно, запитати, чи вже прийшло її спеціальне органічне добриво. У тієї жінки більше видів квітів, ніж у Картера пігулок для печінки². Страшно ними пишається, нема куди. Серед пань цього міста вона не надто в пошані — жінки собі думають, що вона гонорова з тими своїми квітами, намистами настрою³ і бостонською завивкою за сімдесят доларів. Вони думають, що вона надто гонорова, і відкрию вам таємницю, якщо ми вже тут

¹ *Peyton Place* (1957) — американська драма, дія якої відбувається в невеликому однойменному містечку в Новій Англії, в якому за тихим і мирним фасадом ховаються скандали, вбивства, самогубства й інцест.

² *Carter's Little Liver Pills* — патентовані ліки, розроблені Семюелом Дж. Картером, які продавала компанія *Carter Products*. Аж до 1960-х років препарат був дуже популярним і розрекламованим, що й призвело до появи вищевказаного вислову.

³ Популярні в США 1960—1970-х років прикраси, виготовлені з термочутливих кристалів, які начебто змінюють колір відповідно до змін настрою людини, що їх носить, хоча насправді таким чином просто реагують на зміну температури.

сидимо разом на скалкуватих сходах естради. Думаю, вони мають рацію.

Усе типово, мабуть, можна сказати, але не всі наші проблеми в Касл-Року типові. Одразу поясню. Люди не забули про Френка Додда, регулювальника, який тут збожеволів дванадцять років тому й убивав жінок. Так само не забули й про пса, який заслаб на сказ, убив Джо Кембера та ще одного старого п'яничку неподалік. Собака вбив також старого доброго шерифа Джорджа Баннермена. Алан Пенгборн зараз на його місці, і чоловік він хороший, але в очах містян ніколи не дорівнюється до Здорованя Джорджа.

Нічогісінько звичайного не було в тому, що сталося з Реджинальдом «Батею» Мерріллом, старим скнарою, власником місцевої лахмітної крамниці. «Емпоріум Галоріум» називалася. Стояла прямо отам, через вулицю, де зараз вільне місце. Будка та вже давно згоріла, але в місті є люди, які це бачили (чи то вони так кажуть), і після кількох пляшок пива в «Захмеленому тигрі» розкажуть вам, що то не проста пожежа знищила «Емпоріум Галоріум» і забрала життя Баті Меррілла.

Його племінник Туз розповідає, що щось страхітливе трапилося з його дядьком перед тією пожежею — як у «Сутінковій зоні». Туза, звісно, і близько там не було в той час. Коли дядько відкинув копита, він досиджував чотирирічний термін у в'язниці Шоушенк за нічний злом і проникнення. (Люди завжди знали, що Туз Меррілл погано закінчить, у школі він був одним із найгірших хуліганів, яких знало це місто, і було, мабуть, із сотню дітей, які перебігали на інший бік вулиці, забачивши, що на них суне Туз, брязкаючи пряжками й застібками на мотоциклетних чоботах, шаркаючи по хіднику.) І все одно йому вірять, знаєте. Може, й дійсно щось химерне трапилося того дня з Батею, а може, то просто чергові балачки у Нен за тими горнятками кави й кавалками яблучного пирога.